

Kokonaistyöajassa olevat kansanopistot

Uusi työaikamalli

Kansanopistojen rehtorit 16.2.2010

Asiantuntija Salla Pyymäki

YKSITYISEN OPETUSALAN LIITTO

Tuottavuus- ja palkkakilpailukykyohjelma

- Neuvottelutulos 8.2.2010 (hallitus vahvistaa 17.2.2010)
- Kansanopistoille uusi kokonaistyöaika
- Voimaan 1.8.2010
- Keskeiset uudistukset
 - Ei jakoa opetustyöhön ja muihin tehtäviin
 - Työaikasuunnitelma keskeisessä roolissa
 - Työnantajan määrättävissä oleva vuosityöaika 1600 – 1680 tuntia
 - Vuosiloman sijaan vapaajaksot
 - Lomaraha sisällytetty kuukausipalkkaan
- Kustannusvaikutus työnantajan päätettävissä
 - Jos työaika 1600 tuntia → ei kustannusta
 - Jos työaika yli 1600 tuntia → kuukausipalkka + 2,5 % / työviikko

14 § Opettajan työaika: Vuosityöaika

- Vuosityöaika on **1600** tuntia siten, että **200 – 400** tunnin osalta opettaja saa valita työn ajan ja paikan
- **Kokonaistyöaika** – mitä se tarkoittaa?
 - sopimus ei tunne opetustyön ja muun työn rajaa
 - Kaikki työaika työnantajan direktion piirissä tehtävien suhteen
 - ”Luottotyöaika”: työntekijä valitsee ajan ja paikan, työnantaja määrittelee sen, mihin työaika tulee käyttää
 - Pöytäkirjamerkintä: *Opettajan itse määrättävissä olevan työajan tulee olla suhteessa opettajan opetustunteina tekemän työn määrään kuitenkin niin, että opettaja saa valita työn ajan ja paikan enintään 400 tunnin osalta.*

14 § Opettajan työaika: Vuosityöaika

- Opettajan vuotuinen työaika voidaan määrätä **enintään 1680 tunniksi**
 - Työaika voidaan siten määrätä yhteensä 42 viikolle = kaksi 40-tunnin työviikkoa lisää)
- Työnantajan yksipuolinen toimenpide
- Vähentää vapaajaksoviikkojen määrää
- Opettajalle maksetaan ylimääräiseltä täydeltä työviikolta yhden viikon palkka
 - Vuosipalkka = kkpalkka * 12 / 1600 * 40 tuntia
 - Kustannus; korottaa kuukausipalkkaa 2,5 % / lisäviikko
- Ajatuksellisesti yksikkö on viikko (sopimus ei sitä edellytä) = 40 työtuntia = vähentää vapaajaksoa 1 viikon

14 § Opettajan työaika: lisätyö 1680 tunnin jälkeen

- Opettajan kanssa voidaan **sopia** 1680 tuntia (42 viikkoa) ylittävän työn tekemisestä vapaajakson aikana
 - Lisätyötä työ, joka tehdään 1680 tunnin (42 viikkoa) ylittävällä ajalla = vapaajakson aikana
 - Voi olla myös lyhyempi aika kuin viikko!
 - Vaikuttaa siis vapaajakson pituuteen – suostumuksella opettajalla voi olla vähemmän kuin 10 viikkoa vapaajaksoa
- Jokaisesta tällaiselta tunnilta maksetaan tuntipalkka, jonka suuruus on vuosipalkka/1680.

14 § Opettajan työaika: Työaikasuunnitelma

- Työajan käyttö määritellään työsuunnitelmassa, joka tehdään
 - lukuvuoden tai -kauden alussa
 - palvelussuhteen alussa
- Työaikasuunnitelmaa on muutettava, mikäli
 - työhön käytetty aika tai tehtävät on virheellisesti arvioitu
 - tehtävät muuttuvat

Työaikasuunnitelma

- Työaikajärjestelmä perustuu vuotuiselle työtuntien määrälle 1600 - 1680 tuntia
- Työaika voi siten jakautua monella tavoin:
 - 200 – 400 tuntia luottotyöaika
 - 1400/1480 – 1200/1280 tuntia muu työaika
- Koko 1600 / 1680 tunnille tehdään työaikasuunnitelma, jossa työtehtävät ja niihin käytettävä aika määrätään
- Myös osa-aikainen työsopimus mahdollinen → Opettajan työaika voidaan sopia alle 1600 tunniksi, jolloin opettaja saa osapalkkaa työajan suhteessa täyteen työaikaan

Työaikasuunnitelman laatiminen

- Työaika voi vaihdella eri viikoilla, kunhan vuositasolla päädytään ao. opettajalle vahvistettuun vuosituntimäärään
- Suunnittelussa tulee huomioida työsuojeelulliset näkökohdat eli pyrkiä välttämään kohtuuttomia viikkotyöaikoja
- **Teoreettinen** viikkotyöaika on 40 tuntia, josta 5 – 10 tuntia on opettajan ajan ja paikan suhteen valinnaista työaikaa
- Työaikaa ei seurata käytetyn ajan vaan suoritettujen töiden perusteella
 - Työsuunnitelman mukaisten työtehtävien perusteella
- Myös opettajan ajan ja paikan suhteen valinnaiseen työaikaan vaikuttavat työnantajan tarpeet, esim. määräajat

Työaikasuunnitelman laatiminen

- Työaikasuunnitelma on samalla tehtäväkuvaus
- Työaikasuunnitelmassa on määritelty 1600 / 1680 tunnin tehtävät ja vapaajaksojen ajoittuminen
 - Vapaajaksot voidaan määritellä myös muussa asiakirjassa
- Työaikasuunnitelmaa tulee muuttaa, jos siihen on tarvetta
 - Suunnitellut tehtävät on tarpeen muuttaa
 - Suunnitelmaan voidaan jättää varaus työkauden aikana tulevien yllättävien tehtävien hoitamiseen
- Työnantaja ja opettaja voivat valmistella yhdessä työaikasuunnitelman, mutta työnantaja vahvistaa yksipuolisesti työt ja vapaajaksojen ajoittumisen

Työaikasuunnitelman laatiminen

- Työnantaja vahvistaa työt päätehtävittäin, esim.
 - Opetus ja sen valmistelu
 - Muut opetukseen liittyvät tehtävät
 - Yksilöity kehittämis- tai projektitehtävä
 - Opetuksen kehittämistehtävät
 - Hallinnolliset tehtävät
 - Itsensä kehittäminen / koulutus
- Työhön kuluvaan aikaan vahvistettaessa pidetään mittapuuna keskimääräistä suoritusvauhtia
- Työaikasuunnitelmaan eivät kuulu muut kuin työksi luettavat tehtävät
 - Lounastunnit, matkustustunnit yms.

Työaikasuunnitelman muuttaminen

- Työaikasuunnitelmaa on muutettava, mikäli
 - työhön käytetty aika tai tehtävät on virheellisesti arvioitu
 - tehtävät muuttuvat
- Tehtäviä voidaan poistaa tai korvata toisilla
- Työsuunnitelmaa muutetaan esim. jos
 - jokin määrätty tehtävä jää osittain tai kokonaan pois ja tilalle määrätään uusi tehtävä
 - jokin määrätty tehtävä jää osittain tai kokonaan pois ja vuosityöaikaa vastaavasti lyhennetään
 - toimintaolosuhteissa tapahtuu ennalta arvaamaton muutos, joka vaikuttaa aikaresurssin tarpeeseen

15 § Vapaajaksot

- Opettajan työaika 1600 tuntia
 - Työviikkoja 40
 - Vapaajaksoviikkoja 12
- Opettajan työaika 1640 tuntia
 - Työviikkoja 41
 - Vapaajaksoviikkoja 11
- Opettajan työaika 1680 tuntia
 - Työviikkoja 42
 - Vapaajaksoviikkoja 10
- Työnantajan päätettävissä
 - työajan pituus 1600 – 1680 vaihtoehtojen osalta
 - Vapaajakson sijoittelu lukuvuoden aikana
 - Ajankohta vaihtelee kuten vuosilomatkin eri henkilöiden kesken

15 § Vapaaajaksot

- Opettajalle on annettava 2.5. – 30.9. neljän viikon (28 kalenteripäivää) pituinen *yhdenjaksoinen* vapaajakso
 - Ei saa sijoittaa työtä
 - Vähintään 4 viikkoa: voi olla pidempi, jos tarkoituksenmukaista
- Opettajalle on annettava 1.10. – 30.4. *vähintään* kuuden viikon (42 kalenteripäivää) pituinen vapaajakso
 - Enintään *kuudessa* osassa (siis esimerkiksi 1 vko kerrallaan)
 - Ei saa sijoittaa työtä
 - Jos työaika 1600 tuntia, enintään 8 viikkoa
- Opettajan kanssa voidaan sopia jaksojen sijoitusajankohdista ja jaksotuksista toisinkin
- Vapaaajaksot annetaan oppilaitoksen toiminnan kannalta sopivana aikana
 - Vapaaajaksoiden sijoittaminen työnantajan määrättävissä

15 § Palkattoman vapaan vaikutus

- Opettajalta, joka on ollut
 - palkattomalla vapaalla
 - muulloin kuin hänelle vahvistetun vapaajakson aikana,
 - vähennetään seuraavan vapaajakson palkasta
 - kutakin palkattomaan vapaa-aikaan sisältynyttä *työpäivää* kohden luvulla 0,18 kerrottu päiväpalkka.
- Määräys ei koske TSL 4 luvun 1 §:ssä tarkoitetulla vapaalla ollutta opettajaa
 - Äitiys- ja erityisäitiysvapaa
 - Isyysvapaa
 - Vanhempainvapaa

15 § Määräaikaisen opettajan kesävapaakorvaus

- Kesävapaakorvaus maksetaan opettajalle, jonka
 - palvelussuhde on kestänyt alle lukuvuoden
 - palvelussuhde päättyy.
- Kesävapaakorvauksen suuruus on $0,18 \cdot \text{palvelussuhteen työpäivien lukumäärä} \cdot \text{päiväpalkka}$
- Päiväpalkka = työsuhteen aikana ansaittu palkka jaettuna työsuhteen kalenteripäivien lukumäärällä
- Kesävapaakorvaukseen oikeuttavien päivien määrästä vähennetään palvelussuhteeseen sisältyneiden 2.5. – 30.9. vahvistettujen kesävapaapäivien määrä

Mikä muuttuu?

- Kokonaistyövelvollisuuden jako opetusvelvollisuuteen ja muuhun työvelvollisuuteen poistuu
 - vuotuinen työaika (työnantajan ja työntekijän ajan ja paikan suhteen määrättävissä oleva aika)
- Opettajalla ei ole enää erikseen oikeutta vuosilomaan ja lomarahaan
 - vapaajaksojärjestelmä
 - vapaajakson ajalta työsopimuksen mukainen palkka (mahdolliset vähennykset)
- Lomarahaa on sisällytetty peruspalkkoihin